

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiārvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Si timor pœnæ qui fuit in Christo seruilis vel initialis fuerit. L

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Domini fit mentio, ex alia tamen ratione & causa diversa, dicitur seruili timor initium sapientiae, & ex alia initialis. Seruili enim ideo dicitur initium sapientiae, quia preparat locum sapientiae, & dicit ad sapientiam: sed tamen non remanet cum ea, immo foras exit. Initialis vero dicitur initium sapientiae, quia est in inchoata sapientia: quem cum quis habere incipit. Sapientiam & charitatem habere incipit. Inde etiam est, quod uterque timor dicitur initialis: quod inuenire poteris per diversa scriptura loca. Ut etiam timor interdum dicitur seruili: quia & ipse initialis, qui est in charitate inchoata, aliquid habet de seruili, scilicet, angorem poenae: sicut & aliquid habet de casto, scilicet, quod timet offendere ac separari.

De hoc quod August. dicit castum timorem esse eternum. K

Illud quoque diligenter est notandum, quod in superioribus Aug. dicit castum timore esse aeternum, per quod confirmatur praemissa sententia, sc. quod spiritus timoris erit in futuro, sicut & alia dona spiritus sancti, sed non habebit omnem illum usum, quem modo habet. Faciet enim tunc nos reuereri Deum, non timere separari vel catere. Fuit ergo & in Christo timor ille, sed iuxta usum illum, quem habebit in futuro in sanctis. Non enim timuit Christus separari vel offendere Deum, sed Deum pro omnibus reueritus est.

Ad Heb. 1. e

An timor poenae qui fuit in Christo fuerit seruili, vel initialis, vel alius. L

Cum autem fuerit in Christo timor poenae, queritur an iste timor fuerit mundanus, vel seruili, vel initialis. Ad quod dicimus, nullum eorum fuisse in Christo: quia timor mundanus malus est, ut supradictum est, & in primo gradu cum mundo deseritur. Seruili vero vel initialis in perfecta charitate non est. Nullus ergo timor istorum fuit in Christo. Quis ergo fuit timor iste quo poena timuit? Potest timor ille.

Tt 4 di-

dici naturalis vel humanus, qui omnibus hominib^z inest, quo horretur mors ac formidatur pœna. Et dicitur timor iste naturalis, non quia accesserit homini ex natura secundum quod prius fuit justituta: quia non fuit iste timor concretus homini, nec de bonis naturalibus: sed quia ex corrupta natura per peccatum omnibus aduenit: cui corruptio inoleuit, tanquam esset naturalis: & est iste timor, & effectus peccati, ut prædictum est.

QVOMODO DIFFERANT SAPIENTIA

& scientia.

D I S T I N C T .   XXXV.

Post præmissa diligenter considerandum est, in quo differat sapientia à scientia. De hoc Aug. ita ait, Philosophi disputantes de sapientia definierunt eam, dicentes. Sapientia est rerum diuinarum humanarumqp scientia. Ego quocp vtrarumqp rerum cognitionem, i. diuinarum & humanarum & sapientiam & scientiam dici posse non nego. Verum iuxta distinctionem Apostoli, qua dixit. Alii datur sermo sapientiæ, alij sermo scientiæ, illa definitio diuidenda est: ut rerum diuinarum cognitio sapientia proprie nuncupetur, humanarum vero rerum cognitio proprie scientiæ nomen obtineat. Neqz vero quisquid sciri ab homine potest in rebus humanis, vbi plurimum superiuacuæ vanitatis & noxiæ curiositatis est, huic scientiæ tribuo: sed illud tutum quo fides saluberrima, quæ ad veram beatitudinem dueit, gignitur, nutritur, defenditur, roboratur: qua scientia non pollent fideles plurimi, quamuis polleant ipsa fide plurimū. Aliud est enim scire tutummodo, quid homo credere debeat propter adipiscendam vitam beatam: aliud est scire quomodo hoc ipsum & piis opituletur vel contra impios defendatur: quæ proprio vocabulo appellatur scientia: De his quoqz duabus virtutibus idem Aug. differentiā inter eas assignans super

*Aug. in 14.l.
de tri. c. 2 ad
medium.*

1. Cor. 12.b

*Au. ad ver.
6. Quifir-
mavit ter-
ram.*